

Welstands- en
Monumentencommissie Diemen
Jaarverslag 2022

Inhoud

Inhoud.....	2
De voorzitter spreekt	3
Actueel	5
Omgevingswet en verder	7
Groot plan.....	10
Zo werkt het	13
Even voorstellen	14
Werkwijze	15
Beoordelingskaders	16
MOOI DARS	17
Erfgoedplan	18
Cijfers.....	20
Aantal aanvragen	21
Aanvraagsoort	21
Adviezen	22
Klein plan.....	23
De advisering.....	26
Adviezen voor kleine verbouwplannen	27
Adviezen voor ruimtelijke plannen, kwaliteitsteams en ondersteunende activiteiten	28
Thema	29
Evaluatie en aanbevelingen	31
Overige aanbevelingen door de commissie	32
Tot slot	34
Arie Keppler Prijs 2022	34
Colofon.....	35

De voorzitter spreekt

Een van de interessante dingen aan het beoordelen van bouwplannen is dat ze een spiegel zijn van wat er in de wereld gebeurt. Zo zagen we de afgelopen jaren, als gevolg van coronapandemie, een toename in het aantal aanvragen voor thuiswerkplekken. Ook groene daken, warmtepompen en isolatiemaatregelen zijn al jaren veelbesproken thema's. En wat te denken van het woningtekort: de vraag naar ruimte, met als gevolg verdichting, zal het gros van de bouwplannen blijven bepalen.

Het afgelopen jaar kwam daar een wel heel urgent probleem bij: de gascrisis. Niet eerder zagen we zoveel aanvragen voor verduurzaming, waaronder legplannen voor zonnepanelen, plannen om gevels te vervangen, ook op monumenten en beschermde gezichten. De voorbeelden maken duidelijk hoe groot de impact is van maatschappelijke trends, menselijke behoeften en broodnodige veranderingen op de ruimtelijke kwaliteit van onze leefomgeving.

Dergelijke vraagstukken zien we ook terug in Diemen. Meer dan eens komen aanvragers langs met plannen voor uitbouwen, dakopbouwen en dakkapellen,

soms zelfs verenigd in één plan. Als commissie proberen we ons af te vragen hoe dergelijke ingrepen in te passen binnen de bestaande massa en architectuur. De uitbreidingen lijken namelijk kleinschalig, maar een opeenstapeling kan leiden tot een grootschalige ingreep die het aanzien van het pand, de straat en de wijk beïnvloedt. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van de behoefte naar het vergroten van woonruimte en denken wij graag met de aanvrager mee over de wijze waarop de gewenste uitbreidingen te realiseren zijn.

In dit jaarverslag staan we stil bij deze onderwerpen en meer. Enkele sprekende voorbeelden treft u aan in de beeldende pagina's van dit jaarverslag.

Sophie van Ginneken,

Voorzitter Welstands- en Monumentencommissie Diemen

Actueel

De Welstands- en Monumentencommissie Diemen is ook in 2022 in uw gemeente enthousiast pleitbezorger geweest voor ruimtelijke kwaliteit. De gemeenteraad heeft ons de opdracht gegeven te adviseren op basis van de gemeentelijke beleidskaders. Met dit jaarverslag legt de commissie verantwoording af aan de gemeenteraad over de onafhankelijke advisering in 2022.

Naast aandacht voor de bemensing, de werkwijze en de aantallen adviezen presenteren wij een bloemlezing van adviezen waarmee we de gemeenteraad inzicht geven in hoe de gesprekken in onze commissie met initiatiefnemers, ontwerpers en ambtenaren van de gemeente worden gevoerd. We proberen daarbij in beeld te brengen wat het effect is van deze advieswerkzaamheden.

In de meeste gevallen zijn we in staat om in één of meerdere besprekingen te komen tot een positieve advisering, waarbij de inzet is om zo dicht mogelijk te blijven bij de wensen van de initiatiefnemer en ook de gemeentelijke beleidsambities zoveel mogelijk recht te doen. In de praktijk levert dit in de meeste gevallen goede plannen en tevreden initiatiefnemers op. Slechts een enkele keer wordt een aanvraag op grond van onze adviezen geweigerd en meestal is er dan ook iets anders aan de hand, zoals strijd met het bestemmingsplan of ander beleid.

Omgevingswet en verder

De invoering van de Omgevingswet is wederom uitgesteld. Dit neemt niet weg dat de meeste gemeenten in Noord-Holland hebben besloten de cultuurverandering die samenhangt met deze nieuwe wet onverminderd voort te zetten. De voorbereidingen om bestaande processen in het gemeentehuis te moderniseren, meer integraal naar plannen te kijken en ook de kwaliteit van de leefomgeving eerder bij planontwikkeling bespreekbaar te maken, zijn vrijwel overal in volle gang. Experimenten met omgevingstafels en de nieuwe verbrede gemeentelijke adviescommissie zien we vrijwel overal terug. Ook in uw gemeente is de instelling van de gemeentelijke adviescommissie als opvolger van de huidige commissie goed voorbereid. In vrijwel alle gemeenten is ervoor gekozen om de commissie een bredere taakomschrijving te geven om een goede omgevingskwaliteit te bereiken. Ook in uw gemeente is dat het geval.

Er is in de wet een belangrijker plaats ingeruimd voor de cultuurhistorische aspecten. De commissie heeft deze expertises in beginsel in de gelederen en kan anders altijd een beroep doen op één of meerdere specialisten, verenigd binnen de MOOI Noord-Holland erfgoedcommissie.

Met de komst van nieuwe vormen van planbegeleiding wordt ook steeds vaker een beroep gedaan op individuele leden van de adviescommissie om onder

verantwoordelijkheid van de commissie aan vroege planadvisering mee te doen. Hiertoe neemt de commissie een mandaatbesluit. De snelheid en efficiëntie van de advisering kan hiermee toenemen en in geval van twijfel kan de gemandateerde terugvallen op de commissie.

In 2022 hebben in maart de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Meestal leidt dit ertoe dat wat later in het jaar met de gemeente wordt teruggekeken op het voorgaande jaar. In 2023 zal het jaarverslag over 2022 weer eerder in het jaar onderwerp van gesprek worden. Wellicht is er dan voor nieuwe raadsleden een gelegenheid om met de adviseurs in deze commissie kennis te maken. Bijvoorbeeld via een bezoek aan de vergadering of door middel van een excursie langs bijzondere plannen. Wij werken daar met plezier aan mee.

De druk op de ruimte in Nederland is groot. We willen voldoende duurzame en betaalbare woningen, klimaatbestendige landschappen, meer biodiversiteit en natuurherstel, de omslag naar kringlooplandbouw, overstappen op schone energievoorziening, behoud van ons cultureel erfgoed en onze identiteit. We moeten en willen heel veel op een klein oppervlak. Het lijstje claims is haast oneindig. Dat vraagt om het maken van keuzes, het slim combineren van opgaven en sturing van het Rijk om onze ruimte eerlijk te verdelen....

Goed rentmeesterschap staat hierbij voorop: de balans bewaren tussen het slim omgaan met ruimtevragers en de kwaliteit van onze leefomgeving. Zodat onze kinderen en kleinkinderen ook nog kunnen genieten van een mooi, groen, gezond en leefbaar Nederland, maar ook hun boterham kunnen verdienen en nog een betaalbare woning kunnen vinden.'

Minister Hugo de Jonge; kamerbrief Programma's Uitvoering NOVEX en Mooi Nederland, 6 juli 2022.

In bovenstaand citaat geeft onze Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening (VRO) Hugo de Jonge precies weer waar het in de komende periode in ons compact georganiseerde land om draait. In een verdere aanscherping van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) introduceert hij de programma's NOVEX en Mooi Nederland, onder andere gericht op verdere gebiedsgerichte concretisering en

versnelling van de uitvoering. We zijn alleen goede rentmeesters van ons kwetsbare landschap als we de balans bewaren tussen het slim omgaan met ruimtevragers en de kwaliteit van onze leefomgeving. Het is verheugend dat de rijksoverheid de regierol wil nemen en hierbij een belangrijke rol toekent aan de doelstelling van ruimtelijke kwaliteit, goed verwoord in het programma MOOI Nederland.

Onze koepelorganisatie, de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, formuleerde vijf onmisbare punten bij de uitvoering van Mooi Nederland: brede aanpak, voortdurende dialoog, stellingname en regie, laat iedereen meedoen en zie de inrichting van ons land als culturele opgave. Bij dat laatste schrijft de Federatie: 'Mooi Nederland bouwt voort op bestaand Nederland. Dat is het startpunt. Er is geen tabula rasa. Het gaat om een zorgvuldige transformatie van wat bekend, vertrouwd en geliefd is. Het is het respectvol vóórtzetten van de voortdurende verandering die inherent is aan een levende cultuur.'

Hierbij is een brede benadering en een vroegtijdige agendering van ruimtelijke kwaliteit cruciaal. Naast gebruikswaarde en belevingswaarde zal ook een steeds grotere rol voor toekomstwaarde centraal staan. Kan iets nog wel mooi kan zijn als het niet ook duurzaam, circulair volhoudbaar is? Het is balanceren, zoals Minister en Gedeputeerde terecht aangeven, van slim zijn én kwaliteit bewaren. Als adviesorganisatie voelen we ons bij dit balanceren, met ruimtelijke kwaliteit als resultante, als een vis in het water.

Nr. 01 Definitief ontwerp voor het datacentrum
Bouwkundig Tekembureau E.M. Bregman

Groot plan

De revitalisatie van een datacentrum

De digitalisering van onze samenleving heeft impact op het aanzicht van ons land. Datacentra zijn een relatief nieuw verschijnsel in de periferie van onze steden, zo ook op bedrijventerrein Diemen. De aanvraag voor de 'revitalisatie' van een bestaand bedrijfspand was dan ook een interessante casus. Het ontwerp betrof een fors datacenter met overwegend dichte gevels. Het pand was onderverdeeld in een zwart gekleurd volume aan de straatzijde, dat vrij willekeurig was ingevuld met aluminium platen, roosters, vliesgevels en geëmailleerd glas. Achter dit volume bevond zich een hoger grijs volume.

De commissie miste een consistente gevelbehandeling en verfijning in de geleding om goed op de omgeving aan te sluiten. Een ander ontwerp dat was voorzien van verticale gevelelementen met roestbruine schoepen bleek in een eerder stadium door de stedenbouwkundige te zijn afgekeurd. Omdat we enthousiaster waren over het ontwerp met de schoepenelementen, vroeg de commissie de architect om beide varianten in een volgend overleg te presenteren. Daarbij werd de stedenbouwkundige uitgenodigd, zodat we tot een integraal advies konden

komen. De architect toonde hier een derde variant, waarbij de roestbruine schoepenelementen waren vervangen door geperforeerde aluminium panelen in dezelfde grijze kleur als de dakrand.

De commissie en stedenbouwkundige waren enthousiast over dat laatste idee. De geperforeerde panelen voegen zich qua kleur genuanceerder in het totaal. We hebben de architect ter overweging meegegeven om in het perforatiepatroon meer variatie aan te brengen en daarmee - als bij de oude ponskaarten - de functie van informatieopslag zichtbaar te maken.

Nr. 04 Het definitieve ontwerp met schoepen in een roestbruine kleur
Bouwkundig Tekembureau E.M. Brugman

Zo werkt het

Even voorstellen

De Welstands- en Monumentencommissie Diemen is benoemd door de gemeenteraad en samengesteld uit ervaren en vakbekwame adviseurs met kennis die nodig is binnen de gemeente Diemen.

Het goed beoordelen van alle ruimtelijke aspecten van een initiatief of plan vraagt kennis, ervaring en vakmanschap. De adviseurs zijn specialisten op het terrein van landschap, stedenbouw, cultuurhistorie en architectuur en zij zijn onafhankelijk ten opzichte van de gemeentelijke organisatie en het gemeentebestuur. In 2022 bestond de commissie uit de volgende adviseurs:

- Sophie van Ginneken, voorzitter
- Jeroen Hooyschuur, architectlid en monumentendeskundige
- Daniël Peters, architectlid

De commissie werd ondersteund door:

- Bastian Kaiser, plantoelichter gemeente Diemen
- Sebas Baggelaar, secretaris (tot 1 juni)
- Romy Schuit, secretaris (vanaf 1 juni)

Uit de serie Het maakbare landschap. Loek Buter

Werkwijze

De gemeente legt de plannen aan de commissie voor in een openbaar toegankelijke vergadering. De vergaderingen vonden in 2022 gedeeltelijk digitaal plaats vanwege de coronacrisis. Niettemin is al het mogelijke gedaan om het openbare karakter van de vergadering in stand te houden. Initiatiefnemers en eventueel hun adviseur en/of ontwerper worden in de gelegenheid gesteld om via een videoverbinding het initiatief toe te lichten. Belanghebbenden en geïnteresseerden kunnen bij de gemeente verzoeken om de behandeling van de plannen te volgen en worden dan toegelaten. De vergaderdata voor uw gemeente vindt u via deze [link](#).

De commissie kan in verschillende samenstellingen adviseren. Zo is het mogelijk om een zo geheten preadvies aan te vragen. Er vindt dan vooroverleg plaats met de commissie op een vroeg(er) moment in het planproces en zo kan haar inbreng nog relatief eenvoudig worden meegenomen door de initiatiefnemer of ontwerper. Daarnaast worden niet alle plannen door de voltallige commissie behandeld.

Plannen kunnen – bij uitzondering - namelijk ook gemandateerd worden behandeld door een van de commissieleden. Ook komt het voor dat de

stedenbouwkundige van de gemeente bij grotere plannen aanwezig is om de commissie te informeren.

Van elke planbehandeling, of dit nu gaat om een vergunningaanvraag of om een vooroverleg, stelt de commissie een advies op. We streven ernaar dat het advies begrijpelijk is voor iedereen; helder geschreven en zonder gebruik van onnodig jargon. Bovendien moet het advies juridisch houdbaar zijn. De gemeentelijke plantoelichter zorgt voor het openbaar maken en versturen van de adviezen naar het college, de aanvrager en eventuele andere belanghebbenden.

Beoordelingskaders

Er zijn meerdere gemeentelijke beoordelingskaders waar de commissie rekening mee houdt. De welstandsnota Diemen uit 2005 en het addendum daarvan, vastgesteld in 2012 door de gemeenteraad, zijn de belangrijkste. Via de gemeente kunt u de nota's opvragen. Ook bestaat er erfgoedbeleid. Via deze [link](#) kunt u lezen welk erfgoedbeleid gemeente Diemen voert. In veel gevallen is ook een beeldkwaliteitsplan, het bestemmingsplan en ander ruimtelijke ordeningsbeleid voor de commissie relevant. Informatie over deze documenten is te vinden op de [website](#) van de gemeente Diemen.

“Met de verschijningsvorm van een bouwwerk wordt iedere voorbijganger geconfronteerd. [...] Welstand dient daarom een bijdrage te leveren aan het tot stand komen en het beheer van een aantrekkelijke bebouwde omgeving.”

Welstandsnota Diemen 2012

MOOI DARS

Begin 2021 is het nieuwe door MOOI Noord-Holland ontwikkelde planregistratiesysteem MOOI DARS (Digitaal Advies Registratie Systeem) in gebruik genomen. Deze nieuwe online applicatie is ter vervanging van wCorsys ontwikkeld. wCorsys, dat bijna vijftien jaar dienst deed als registratiesysteem van onze adviezen, was op verschillende onderdelen aan verbetering toe. Daarom is gekozen voor de ontwikkeling van een nieuwe applicatie die het werk veiliger en makkelijker maakt en klaar is voor de toekomst. In drie fasen zijn de gemeenten overgegaan. Vanaf begin 2022 maken alle gemeenten gebruik van MOOI DARS. Er ligt nog veel moois in het verschiet. Zo wordt onderzocht of de adviesaanvraag en terugkoppeling tussen MOOI Noord-Holland en de gemeenten geautomatiseerd kan worden en krijgt MOOI DARS een kaartfunctie waarmee ons advieswerk en de ontwikkelingen in de gemeenten inzichtelijker worden gemaakt. Wij kijken uit naar de verdere ontwikkeling van MOOI DARS.

Nr. 05 De Hartveldseweg in 1972. De pastorie is het gebouw direct rechts naast de kerktoren.
Beeldbank Historische Kring Diemen

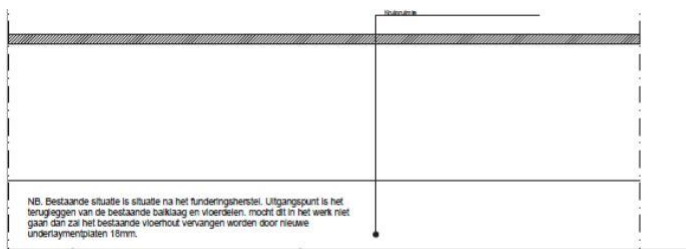
Erfgoedplan

Het verduurzamen van een rijksmonumentale Pastorie aan de Hartveldseweg

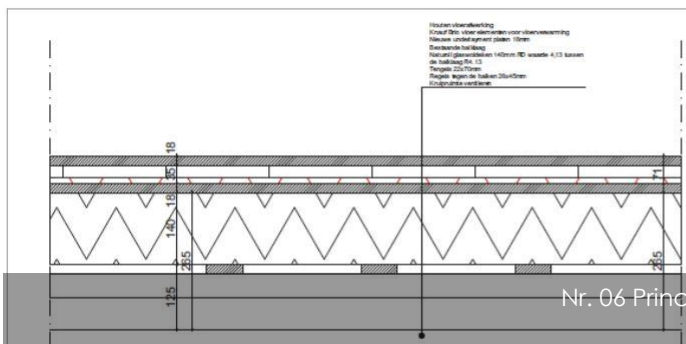
Stadsherstel Amsterdam heeft in 2022 een plan ingediend voor het verduurzamen en het uitvoeren van een aantal brandwerende maatregelen in en aan de oude Pastorie aan de Hartveldseweg 24. Zoals voor veel monumenteneigenaren het geval is, is het verduurzamen van hun bezit een actueel thema, zeker als er ook bijzondere interieurelementen aanwezig zijn zoals in dit pand. De werkzaamheden betreffen onder andere het isoleren van de wanden, de vloeren en het dak. De kozijnen worden voorzien van voorzetramen.

Bij dergelijke aanvragen is het van belang om enerzijds mee te denken met de wens van verduurzamen en anderzijds is het belangrijk dat de monumentale waarden niet worden geschaad. Daarom heeft de commissie tijdens het eerste overleg gevraagd naar een waardestelling van de verschillende interieur onderdelen, welke invloed het isoleren heeft op het interieur en om dit aan te tonen door het aanleveren van details van de ingrepen.

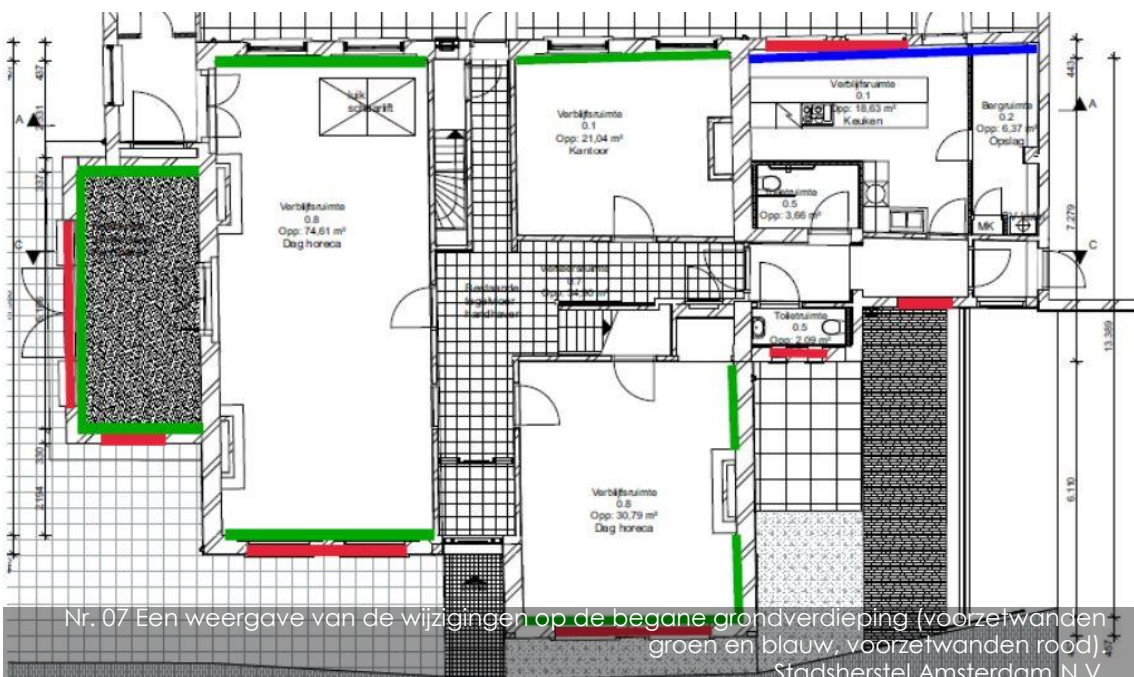
De initiatiefnemer heeft vervolgens zorgvuldig onderzoek gedaan naar waar verduurzaming mogelijk is, met de monumentale waarden in ogenschouw genomen, en hoe dit technisch uitgevoerd kan worden zonder dat er bouwfysische problemen ontstaan. Er is gekozen voor een restauratieve aanpak; de meest bijzondere interieuronderdelen behouden en de vormgeving van de wijzigingen zijn afgestemd op de bestaande onderdelen. Ook de detaillering getuigt van een grote mate van zorgvuldigheid die in dit project is gestoken, waardoor de commissie heeft ingestemd met de maatregelen.

Bestaand

Nr. 06 Principe voor het isoleren van de vloeren
Stadsherstel Amsterdam N.V.

In de onderstaande tabellen is onze advisering in 2022 weergegeven in cijfers. Op hoofdlijnen kunnen we concluderen dat de commissie minder plannen ten opzichte van het vorige jaar heeft behandeld. De verhouding tussen het aantal nieuwe vragen en herhalingen, en het eindoordeel (akkoord, niet akkoord, etc.) is nagenoeg gelijk gebleven. Hieronder worden de deeltabellen ook nog apart toegelicht.

Aantal aanvragen

In 2022 heeft de Welstands- en Monumentencommissie Diemen 107 nieuwe aanvragen behandeld. In verband met 43 plannen die meerdere behandelingen nodig hadden, was het totaal aantal planbehandelingen 150. In 2021 waren er in totaal 180 plannen behandeld. Er is dus een daling merkbaar van ca. 15% ten opzichte van vorig jaar.

	2022	2021	2020
Nieuwe aanvragen	107	128	89
Herhalingen	43	52	46
Eindtotaal	150	180	135

Aanvraagsoort

De commissie heeft verschillende type plannen ter beoordeling voorgelegd gekregen, grotendeels in het stadium van een aanvraag omgevingsvergunning. In 2022 is ca. 10% van het aantal plannen een preadvies, en die verhouding is gelijk aan het voorgaande jaar. Vanuit haar ervaring raadt de commissie aan om haar in een vroegtijdig stadium bij de planvorming te betrekken. Advies vragen tijdens de beginfase levert een soepeler vergunningstraject op, omdat over aspecten zoals de positionering, hoofdvorm, architectonische stijl, etc. reeds met elkaar tot overeenstemming is gekomen.

	AANTAL AANVRAGEN	HERHALING	AANTAL BEHANDELINGEN
Omgevingsvergunning	90	32	122
Preadvies	10	6	16
Beleidsadvies	5	3	8
Handhaving en excessen	1	1	2
Informeel advies	1	1	2
Aantal behandelingen	107	43	150

Adviezen

In 2022 kon de commissie in 48 gevallen bij de eerste behandeling adviseren akkoord te gaan. In veel gevallen betroffen dit plannen waarvan het eerste ontwerp al voldeed aan het gemeentelijke beleid, zorgvuldig was uitgewerkt en waarbij een compleet dossier aan de commissie ter beoordeling werd voorgelegd. In sommige gevallen duurde het langer om tot een akkoord te komen, bijvoorbeeld vanwege de complexiteit van een plan of het vroege stadium waarin een (schets)plan werd voorgelegd. Maar ook in die gevallen is meestal tot een positief eindadvies gekomen.

	2022	2021	2020
Aanhouden	4	1	1
Akkoord	48	60	34
Akkoord met voorwaarde	3	-	-
Akkoord op hoofdlijnen	5	3	8
Collegiaal overleg	7	7	5
Niet akkoord	13	12	21
Niet akkoord, nader overleg	16	24	13
Niet akkoord, tenzij	51	54	41
Niet behandeld	3	19	12
Eindtotaal	150	180	135

Klein plan

Het uitbreiden van een woning aan de Schoolstraat

Het voormalige Diemerbrug behoort tot de oudste kernen van de gemeente Diemen. Rondom de Tweede Wereldoorlog werd het buurtje sterk uitgebreid met moderne woonstraten. De Schoolstraat is er een van. Het straatbeeld wordt gekenmerkt door lange rijen eengezinswoningen met een gelijkvormige opbouw en een duidelijke eenheid. Fraai zijn de bakstenen details op de hoeken, de getoogde deuropeningen, balkons van baksteen omkaderd met witgeschilderde accenten. Het buurtje heeft een semi-open verkaveling met looppaden die de blokken doorkruisen, waardoor de binnentuinen een prettig gevoel van intimiteit hebben.

De aanvraag betreft een aanbouw bij een woning gelegen op de hoek. De aanbouw wordt aan de kopgevel van de woning geplaatst en is daarmee goed zichtbaar vanaf de openbare weg. Het voorstel is de woningen naar achteren met één laag te verlengen, de gevels en het lessenaarsdak worden uitgevoerd in verticale houten delen.

Het ontwerp is een flinke verbetering ten opzichte van een eerder ontwerp uit 2020. Destijds adviseerde de commissie negatief, omdat het plan te gefragmenteerd en gesloten was. Bovendien was de aanbouw te hoog uitgevoerd, waardoor juist de kwaliteit van de binnentuinen niet meer kon worden ervaren vanaf het Schoolpad.

Over het nieuwe ontwerp is de commissie meteen enthousiast. De uitbreiding is als één geheel ontworpen met de schutting die rondom de achtertuin loopt. Het brede strookraam zorgt voor een prettige communicatie met de straat. Daarnaast wordt een eerder gerealiseerde uitbouw aan de achtergevel opnieuw bekleed met geprofileerde staalplaten en voorzien van een lessenaarsdak.

Nr. 09 Bestaande situatie
Equipe architectuur en urbanisme

De advisering

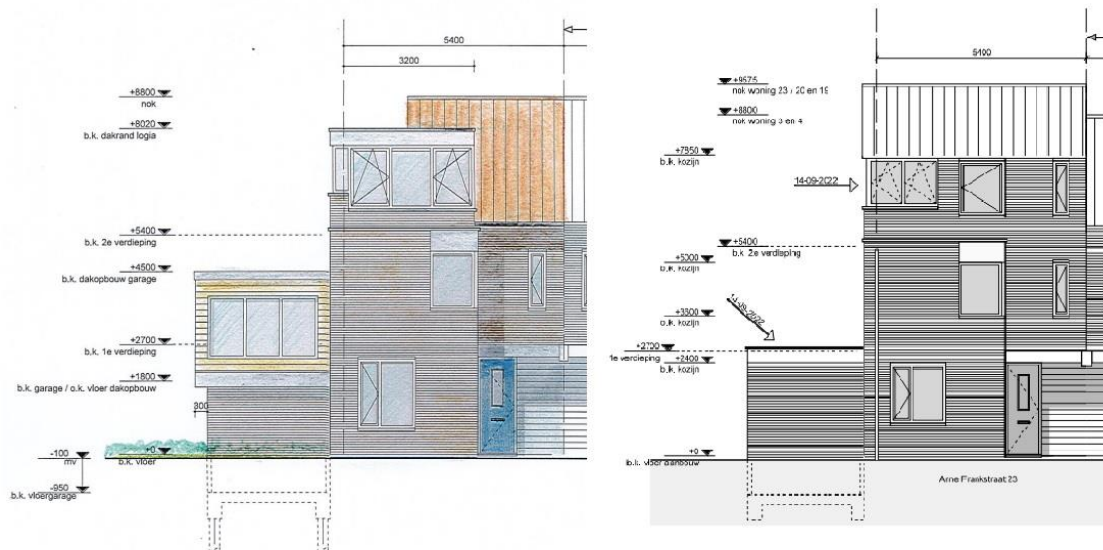
De adviezen zijn openbaar en worden uitgebracht aan het college van B&W. In het jaar 2022 zijn de meeste adviezen van de commissie overgenomen door het college van B&W; voor slechts twee plannen is van het advies afgeweken.

Het eerste plan waarmee het college van B&W contrair is gegaan, is een aanvraag voor het plaatsen van een GSM mast. De commissie adviseerde de onderzijde te voorzien van een donkergroene kleur, passend bij de groene omgeving. De gemeente was echter van mening dat gegalvaniseerd staal ook een gangbare kleur is en gaf aan dat de kleurstelling vergunningsvrij gewijzigd mag worden.

Voor het plaatsen van een dakkapel aan de Knoopkruid heeft het college van B&W tevens anders doen besluiten. De commissie adviseerde akkoord te gaan met het plan, mits de onderzijde van de dakkapel 1 meter vanuit de dakvoet werd gepositioneerd. De naastgelegen dakkapel uit 1999 is echter 1,1 meter vanuit de dakvoet gepositioneerd. Om de onderzijden van de dakkapellen op gelijke hoogte te blijven, is afgeweken van het advies van de commissie.

Adviezen voor kleine verbouwplannen

Ook dit jaar zijn veel kleine verbouwplannen langsgekomen, zoals het plaatsen van dakkapellen of het realiseren van dakopbouwen. Deze ingrepen lijken klein, maar zijn wezenlijk van invloed op het volume van het pand en het aanzicht van het straatbeeld. Aan de Anne Frankstraat is bijvoorbeeld een aanvraag geweest voor het vergroten van een hoekwoning. Deze woning maakt deel uit van een bouwblok uit de jaren '80, dat zich onder andere kenmerkt aan de verspringende

Nr. 12 Eerste ontwerp (links) en definitieve ontwerp (rechts) voor de Anne Frankstraat 23
IKE Design i.s.m. Bas van Pelt

voorgevelrooilijn en de kappenstructuur die subtiele hoogteverschillen en onderbrekingen ter plaatse van de balkons bevat. Na meerdere overleggen met de commissie, en het nodige (ontwerpde) onderzoek dat gaandeweg is uitgevoerd, is tot een passende oplossing gekomen, waardoor de vormgeving van de ingrepen in samenhang zijn met de architectuur en het karakter van het gehele ensemble.

Adviezen voor ruimtelijke plannen, kwaliteitsteams en ondersteunende activiteiten

In 2022 is de commissie betrokken geweest bij diverse ruimtelijke plannen die betrekking hebben op herontwikkelingsgebieden en de inrichting van bestaande woonwijken. Enkele voorbeelden zijn de transformatie van een bedrijventerrein naar de woonwijk 'Hof van Saan' en het vervangen van een fiets en voetgangersbrug tussen het Ganzenpad en het Zwanenpad.

Daarnaast doen MOOI Noord-Holland en haar adviseurs meer dan hun werk in de gemeentelijke adviescommissies. Zo nam Jeroen Hooyschuur in 2022 namens de commissie zitting in het Kwaliteitsteam Holland Park. Daarnaast ondersteunt MOOI Noord-Holland vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland bij het behoud en de ontwikkeling van omgevingskwaliteit. Ook zijn vanuit het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland, een taak die MOOI Noord-Holland uitvoert in opdracht van de provincie, diverse bijeenkomsten over erfgoed en het werken met de Omgevingswet georganiseerd, waarbij onder andere medewerkers van de gemeente Diemen aanwezig waren. Ook in 2023 staan wij weer voor uw gemeente klaar.

Nr. 13 Gebouw T in De Sniep
MOOI Noord-Holland

Thema

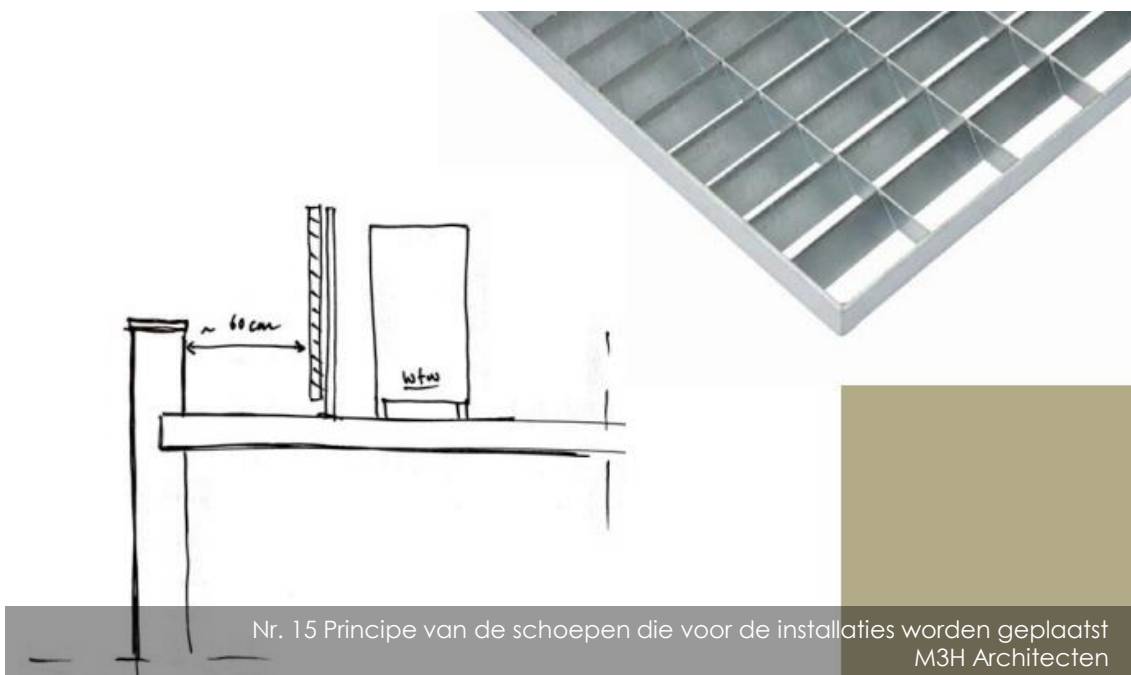
Het integreren van installaties in het ontwerp

De energietransitie binnen de gestapelde bouw heeft specifieke uitdagingen. Bij het toepassen van warmtepompen zijn met name de daken de aangewezen plek, wat vraagt om een integraal ontwerp met de architectuur.

Het nieuwbouwcomplex Blok T in De Sniep is met veel zorg door de architecten ontworpen. Het gesloten bouwblok kenmerkt zich door een geleding met hoogteaccenten en hoekvolumes. Tijdens de bouw zijn de warmtepompen op de daken om technische redenen nabij de dakranden geplaatst, waardoor ze vanaf een afstand duidelijk waarneembaar zijn. Aan de commissie werd vervolgens een legalisatieaanvraag voorgelegd. We waren in eerste instantie van mening dat de zichtbaarheid van de warmtepompen een verstoring is van de ruimtelijke kwaliteit en een aantasting van de architectuur en vroegen de aanvrager dan ook om de architect in te schakelen voor een integrale oplossing die recht doet aan de kwaliteit van het gebouw en de omgeving.

Door de architect is vervolgens een voorstel uitgewerkt om de meeste warmtepompen af te schermen, dat qua kleur en materiaal in lijn is met de architectuur. Door op de hoge volumes een van de dakrand teruggeplaatst hekwerk met schoepenroosters toe te passen en bij het lage deel van het complex de dakrand met een metalen zetwerk te verhogen, ontstaan er verschillende beëindigingen binnen het complex. Het ontwerp van de afschermingen past bij het architectonische concept van gevarieerde volumes binnen één bouwblok.

Evaluatie en aanbevelingen

Als onafhankelijk adviseur dragen wij bij aan een goede omgevingskwaliteit in uw gemeente. Die zorg delen we samen met de initiatiefnemers en met u. Elk jaar bespreken we tijdens een evaluatiegesprek met de portefeuillehouder de belangrijkste ontwikkelingen binnen uw gemeente en formuleren we aandachtspunten voor de toekomst. Op maandag 19 juni 2023 vond dit jaarlijkse evaluatiegesprek plaats over het jaar 2022.

In het jaarverslag staan diverse projecten met verschillende schaalniveaus, wat de commissie tijdens het overleg nader heeft toegelicht. Daarnaast kwamen enkele grote, en voor Diemen zeer belangrijke projecten aan bod, waaronder het Hof van Saen. De commissie gaf aan bij dit soort projecten graag eerder betrokken te worden, al in de fase van het stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteitsplan. De ervaring leert dat integraal adviseren vanaf het begin van een omvangrijk project een soepeler adviestraject oplevert en de ruimtelijke kwaliteit van een gebied versterkt. Hierover is reeds een aanbeveling in onderstaande alinea opgenomen.

Daarnaast is vanuit de gemeente de vraag gesteld hoe gebiedsbeschrijvingen als middel ingezet kunnen worden op de karakteristieken van bouwblokken vast te leggen en te behouden. De commissie raad aan om dit in een nieuwe nota omgevingskwaliteit vast te leggen. De criteria in de nota komen namelijk voort uit de gebiedsomschrijvingen. Wanneer karakteristieken van de bouwblokken daarin opgenomen worden, kunnen vervolgens de criteria voor wijzigingen hierop afgestemd worden. Ook is het een optie om de gebiedsomschrijvingen in het omgevingsplan op te nemen.

Bij het opstellen van een nieuwe nota omgevingskwaliteit heeft de commissie ook aangeraden om criteria voor verduurzamingsingrepen en bijbehorende installaties op te nemen. Denk hierbij aan zonnepanelen, warmtepomp units, isolatie, groene daken en gevels, etc. Ook hierover heeft de commissie reeds een aanbeveling opgenomen in onderstaande alinea.

De commissie heeft de samenwerking met gemeente Diemen afgelopen jaar als zeer prettig ervaren en hoopt dat ook in de komende jaren voort te zetten.

Overige aanbevelingen door de commissie

De Welstands- en Monumentencommissie Diemen doet - vanuit haar ervaringen en inzichten - nog de volgende aanbevelingen:

- In het streven naar ruimtelijke kwaliteit is samenwerking met alle betrokken partijen, en het vroegtijdig in gesprek gaan met elkaar, belangrijk om tot een goed resultaat te komen. Dit geldt niet alleen voor de doorgaanse bouwplannen, maar ook voor de stedenbouwkundige plannen en de beeldkwaliteitsplannen. Zo kan

vanaf het beginstadium meegedacht worden over passende oplossingen die de ruimtelijke kwaliteit van een gebied versterken.

- In het kader van samenwerking denkt de commissie graag mee met de actualisatie van de welstandsnota waar de gemeente Diemen intern aan werkt. Een belangrijk punt wat de commissie alvast wil aanstippen is de verscheidenheid aan dakkapellen die in de gemeente aanwezig is. Bij de behandeling van een dakkapel wordt per casus specifiek gekeken naar het pand zelf, het ensemble en haar omgeving, en op basis daarvan wordt de koers bepaald. Dit zou ondervangen kunnen worden door in de actualisatie van de nota richtlijnen per wijk op te nemen. Ook is de actualisatie een uitgelezen kans om criteria voor onder andere duurzaamheidsingrepen in het beleidskader op te nemen.
- In het nieuwe gemeentelijke instrumentarium en met name in de omgevingsvisie en het omgevingsplan worden nieuwe kaders, doelen en regels ontwikkeld. Uw commissieleden – onze adviseurs – worden graag betrokken bij de ontwikkeling van deze kaders. We hebben inmiddels ruime ervaring opgedaan bij het ontwikkelen van nieuwe minder gedetailleerde en op maatschappelijke doelen en rendement gebaseerde kaders. Deze knowhow stellen we graag ter beschikking.
- Bovendien zien wij dat er belangrijke aspecten kunnen meeliften bij de advisering. Een belangrijke factor voor ruimtelijke kwaliteit is de toekomstwaarde. Het belang hiervan zal de komende jaren uiting krijgen in een grotere aandacht voor duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie, natuur inclusief bouwen, respect voor landschap, water en bodem, en op het sociale vlak toename van de aandacht voor participatie en kansengelijkheid. Het zijn onderwerpen die onze adviseurs zich als specialisten eigen maken om als vanzelfsprekend bij de advisering te betrekken.
- Er speelt op dit moment veel als het gaat om de verankering van erfgoed in het toekomstige omgevingsbeleid en dit vergt veel van de erfgoed specialisten bij gemeenten. Onze ervaring is dat er op veel plekken tekort aan capaciteit is. Bovendien is menskracht moeilijk te vinden. Met het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland proberen we waar het kan binnen bepaalde grenzen ondersteuning te bieden. Laat vooral weten wanneer hulp gewenst is.

Tot slot

Met dit jaarverslag geven we inzicht in de manier waarop de Welstands- en Monumentencommissie Diemen aan de hand van de geldende beleidskaders adviseert over goede omgevingskwaliteit binnen uw gemeente. Dit is een doel waar wij ons graag voor inzetten en aan bijdragen. We doen dat zoveel mogelijk in het openbaar en in dialoog met betrokkenen.

De plannen in dit jaarverslag zijn slechts een greep uit de vele uiteenlopende plannen waarover de commissie dit jaar heeft mogen adviseren. Wij nodigen u van harte uit om in 2023 (digitaal) bij ons binnen te lopen en zelf te ervaren hoe boeiend en genuanceerd de advisering over omgevingskwaliteit is.

Arie Keppler Prijs 2022

ARIE
KEPPLER
PRIJS 2022

Colofon

Auteur

Romy Schuit, secretaris Welstands- en Monumentencommissie Diemen

Met bijdragen van

Sophie van Ginneken, voorzitter Welstands- en Monumentencommissie Diemen

Jeroen Hooyshuur, architectlid en monumentendeskundige Welstands- en Monumentencommissie Diemen

Bo Jonk, commissiesecretaris en projectmedewerker Erfgoed MOOI Noord-Holland

Jef Mühren, directeur MOOI Noord-Holland

Daniël Peters, architectlid Welstands- en Monumentencommissie Diemen

Sanne van Zoest, communicatiemedewerker MOOI Noord-Holland

Alkmaar, maart 2023

Basisontwerp

Funcke Creatieve Partners

Uitwerking

Peter Koomen

MOOI Noord-Holland adviseurs omgevingskwaliteit

Emmastraat 111

1814 DP Alkmaar

072-520 44 59

info@mooinoord-holland.nl

www.mooinoord-holland.nl

@MOOI_NH